

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 571

van **MARTINE FOURNIER**

datum: 12 februari 2019

aan **BEN WEYTS**

VLAAMS MINISTER VAN MOBILITEIT, OPENBARE WERKEN, VLAAMSE RAND, TOERISME EN DIERENWELZIJN

Beheer bevaarbare waterlopen - Waterbehoeften

Volgens VLARIO, het overlegplatform en kenniscentrum voor rioleringen en de afvalwaterzuiveringssector in Vlaanderen, zorgt het snel afvoeren van hemelwater via verharde oppervlakken en daken langs gemengde openbare rioleringen, zoals dat nu meestal gebeurt, voor een negatieve invloed op de waterbalans. Hemelwater kan niet meer in de bodem dringen en stroomt af naar de gemengde openbare riool.

Dat alles geeft aanleiding tot verschillende fenomenen zoals verdunning van het afvalwater, verlaging van de grondwatertafel, in werking treden van overstorten, en overstromingen. Op de website van VLARIO lezen we ook: "Het scheiden van afval- en hemelwater en het daaropvolgend nuttig aanwenden van hemelwater kan in grote mate bovenvermelde problemen verhelpen. Bovendien leidt hergebruik van hemelwater tot een lager drinkwaterverbruik. Wanneer gratis hemelwater wordt gebruikt, reduceert het gebruik van kostbaar drinkwater en kan een besparing gerealiseerd worden op de drinkwaterfactuur."

Gescheiden rioleringen zijn de bevoegdheid van de minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, maar bij het waterbeheer speelt ook De Vlaamse Waterweg nv een belangrijke rol. Daarom volgende vragen.

1. In hoeverre wordt in het beleid van de minister, het Departement Mobiliteit en Openbare Werken, De Vlaamse Waterweg nv, ... bij het beheer van de bevaarbare waterwegen rekening gehouden met de waterbehoefte voor onder andere irrigatie, koeling, proceswater voor industrie, drinkwater, ...?
2. Is het effect van een stijging van het aandeel watergebonden transport op waterbeschikbaarheid in kaart gebracht? Zo ja, wat is dit?

ANTWOORD

op vraag nr. 571 van 12 februari 2019

van **MARTINE FOURNIER**

1. Het onttrekken van water uit bevaarbare waterwegen voor allerlei toepassingen wordt geregeld via de wetgeving op watervangen (Besluit van de Vlaamse Executieve van 3 mei 1991 betreffende het afleveren van vergunningen voor het capteren van water uit de in het Vlaams Gewest gelegen bevaarbare waterlopen, kanalen en havens).

Het onttrekken van volumes van meer dan 500m³ op jaarbasis is vergunningsplichtig. Binnen dit wetgevend kader is het mogelijk om water te onttrekken uit de Vlaamse waterwegen. In de afgeleverde vergunningen wordt steeds vermeld dat het onttrekken van water tijdelijk kan opgeschort worden omwille van specifieke omstandigheden, zoals bijvoorbeeld lage afvoeren, verontreinigingen,...

De vergunninghouder is op deze manier op de hoogte dat hij in deze periodes zijn waterbehoefte via alternatieve systemen dient in te vullen.

Op operationeel vlak tracht De Vlaamse Waterweg nv (DVW) tijdens periodes van waterschaarste zo veel mogelijk de verschillende vergunninghouders van water te voorzien. De waterbesparende maatregelen worden zo ingevoerd dat de maatregelen met de laagste impact het eerst worden ingevoerd. DVW ondersteunt ook bewustwordingscampagnes om in dergelijke periodes spaarzaam om te springen met het water.

Op vlak van vergunningenbeleid voert DVW consequent de regelgeving betreffende de watertoets uit. Via de watertoets worden de nodige buffer- en infiltratiebekkens opgelegd, die niet enkel de druk op het rioleringsstelsel verminderen, maar wordt er ook voorzien in een eigen watervoorraad waardoor de druk op overige watervoorraden (zoals oppervlaktewater) tijdens waterschaarste afneemt.

Verder ondersteunt DVW het beleid om de verdeling van water onder verschillende watergebruikers in tijden van waterschaarste te organiseren. Ondertussen functioneert op Vlaams niveau de Droogtecommissie en het provinciaal droogtecrisisoverleg als forum om deze verdeling te bespreken. Operationele afspraken over waterverdeling naar de behoeftige stakeholders worden daar gemaakt.

DVW vertrekt vanuit haar verplichtingen, die vastliggen in het Maasafvoeroverdrag en het verdrag over de zoetwaterverdeling naar het Kanaal Gent-Terneuzen, om rivierwater te verdelen. DVW promoot bevaarbaarheid van de waterwegen en zal in tijden van waterschaarste maximaal het normaalpeil trachten te garanderen. Als andere waterbehoeftes aan belang winnen wordt de verdeling van het beschikbare water afgestemd in crisisoverleg op provinciaal/Vlaams niveau. Een wijziging in de waterverdeling ten bate van andere behoeftes kunnen op die manier ervoor zorgen dat niet meer voldaan wordt aan afvoeroverdragen en/of bevaarbaarheid van de waterwegen.

2. Momenteel is dit effect nog niet volledig gebiedsdekkend in kaart gebracht. DVW werkt samen met het Waterbouwkundig Laboratorium om het bestaande waterallocatiemodel verder uit te bouwen met volgende componenten:

- De geplande uitbouw van haar vaarwegen en watergebruikende kunstwerken;

- Trafiekprognoses;
- Klimaatprognoses.

Het geoptimaliseerde waterallocatiemodel moet onder meer DVW in staat stellen om de effecten van klimaatwijziging en toenemend watergebonden transport in te schatten.

DVW werkt ook proactieve maatregelen uit. Zo bouwt DVW op de sluizencomplexen van het Albertkanaal grootschalige pompcentrales, die toelaten om in periodes van lage Maasafvoeren het schutdebiet terug te pompen naar het opwaarts kanaalpand en bijgevolg de scheepvaart in deze periodes meer te garanderen. Bij het bepalen van de pompcapaciteit werd rekening gehouden met een verdere groei van de scheepvaart op het Albertkanaal, en bijgevolg een hoger waterverbruik van de sluizen.

Aan het sluizencomplex op de Leie te Harelbeke is momenteel een pompinstallatie in aanbouw. In het kader van de opwaardering van het Kanaal Bossuit-Kortrijk loopt momenteel een studie (in samenwerking met de drinkwatermaatschappijen) over de invloed van de opwaardering op de waterbeschikbaarheid in functie van de drinkwaterproductie te Harelbeke.

DVW werkt in samenwerking met de drinkwatermaatschappijen, die oppervlaktewater gebruiken als ruwwaterbron voor drinkwaterproductie, een lange termijn plan uit met betrekking tot de waterbeschikbaarheid. Binnen dit plan zal onder andere gekeken worden naar de toekomstige waterbeschikbaarheid onder invloed van klimaatverandering én rekening houdend met een toename in trafiek over de Vlaamse waterwegen. Doel is om vroegtijdig mogelijke knelpunten te detecteren en geschikte maatregelen te definiëren.